

Farklılıklar? Kabul Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Farklılıklar? Kabul Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21614>

Özet

Farklılık Kabul Ölçeği, Deniz ve Tutgun-Ünal (2019) tarafından, özellikle **sosyal medya** kullanımı bağlamında kuşaklar arasındaki değer ve davranış farklılıklarına yönelik bireylerin kabul düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Bu ölçek geliştirme çalışması, sosyal medya çağında farklı kuşakların (Y Kuşağı, Z Kuşağı vb.) birbirlerinin değer yargılarına ve yaşam biçimlerine ne ölçüde tolerans gösterdiğini ve bu farklılıklar benimsediğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, sosyolojik ve psikolojik perspektiften **bireylerarası ilişkilerde** ve dijital iletişim ortamlarında hoşgörünün ve kabulün önemini vurgulamaktadır.

Ölçek, Deniz ve Tutgun-Ünal'ın geniş kapsamlı araştırması'nın bir parçası olarak ortaya çıkmış olup, esas olarak farklılıkların kabulünü bir değer yargısı olarak ele almaktadır. Bu çalışma, iletişim ve sosyal psikoloji alanlarında, **kuşaklararası etkileşim** ve dijital kültür konularında önemli bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kuşaklar, Sosyal Medya, Farklılık Kabul, Değerler, Ölçek Geliştirme, Hoşgörü, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

Levent Deniz, Aslı Tutgun-Ünal.

Amaç

Farklılık Kabul Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendilerinden farklı olan görüş, yaşam tarzı, değer yargıları ve sosyal medya kullanımı alışkanlıklarına karşı gösterdikleri **kabul ve hoşgörü** düzeylerini belirlemektir. Ölçek, özellikle farklı kuşaklar arasındaki potansiyel çatışma alanlarını ve uyum mekanizmalarını incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu, sosyal etkileşim ve iletişim çalışmalarında kritik bir değeri olan ölçmeye olanak tanır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, 2019 yılında yayımlanan kapsamlı bir araştırmanın parçasıdır ve genç yetişkinler ile diğer kuşakların sosyal medya ve değerler eksenindeki algılarına karşılaştırmalı hedeflemiştir. Bu bağlamda, ölçek toplumsal çeşitliliğe ve bireysel farklılıklara yönelik tutumların ölçülmesinde kullanılabilir.

Yapı

Farklılık Kabul Ölçeği, bireyin bilişsel ve duygusal düzeyde farklılıklar ne ölçüde içselleştirdiğini ve kabul ettiğini ölçen bir **psikolojik yapı** üzerine kurulmuştur. Bu yapı, sadece

pasif tolerans? de?il, ayn? zamanda aktif olarak farklılık? de?erli görme e?ilimini de kapsamaktadır. Ölçeğin maddeleri, genellikle ki?inin farklılık gösteren gruplara veya fikirlere kar?? gösterdi?i aç?kl?k, empati ve yarg?lamama tutumlar?n? yans?tır.

Ölçeğin yapısal geçerli?inin, temel bile?enler analizi veya faktör analizi yoluyla belirlenmi? olması beklenmektedir. Bu yapı, sosyal psikolojideki **önyarg? azaltma** ve grup içi/grup d??? ilişkiler teorileriyle yak?ndan ilişkilidir. Bilişsel ve davranışsal kabul boyutlar?n? içeren çok boyutlu bir yapıya sahip olabilir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak metninde spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, bir ölçek geli?tirme çalışması olarak, yapısal geçerlik (aç?mlayıcı ve do?rulamalı faktör analizi) ve kapsam geçerli?i çalışmaları?n?n makalenin bütününde sunulmu? olması gerekmektedir. **Yapı geçerli?i**, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yapıyı ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir.

Deniz ve Tutgun-Ünal (2019) çalışmas?nda, geçerlik çalışmaları muhtemelen ölçeğin maddelerinin kuramsal kabul yapı?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir. Bu tür çalışmalarda genellikle **kriter geçerli?i** (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) ve ayrırt edici geçerlik de incelenir.

Güvenirlik

Kaynak metinde do?rudan bir güvenilirlik katsayısı verilmemiştir. Ancak, geli?tirme çalışmaları?nda ölçeğin iç tutarlılı??n? kanıtlamak esastır. Bu nedenle, ölçeğin maddelerinin tutarlılı??n? belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı** hesaplanm?? olmalıdır.

Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin tüm maddelerinin tutarlı bir şekilde ayn? psikolojik yapıyı ölçtü?ünü gösterir. Geli?tirme çalışmaları?nda kabul edilebilir bir güvenirlik düzeyi genellikle 0.70 ve üzeri olarak kabul edilir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi di?er **güvenirlik** yöntemleri de kullanılm?? olabilir.

Faktör Analizi

Farklılık Kabul Ölçeği'nin yapısal bütünlü?ünü ortaya koymak için **faktör analizi** yöntemlerinin kullanıld??? varsayılmaktadır. Ölçek geli?tirme sürecinin ilk a?amas?nda, maddelerin temel yapı?s?n? keşfetmek amacıyla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanm??tır. AFA, ölçeğin kaç boyuttan (faktörden) oluştu?unu ve hangi maddelerin hangi faktöre yüklendi?ini gösterir.

AFA sonuçları ardından, ölçeğin nihai yapısının teorik modele uygunluğunu doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu, eğer çok boyutlu ise bu boyutların kabul yapısını nasıl temsil ettiğini istatistiksel olarak doğrular. Bu analizler, ölçeğin **psikometrik** kalitesini belirlemede merkezi rol oynar.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Büyük olasılıkla 5'li veya 7'li derecelendirmeye sahip **Likert tipi** bir format kullanılmıştır (Örneğin: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu (Kültürlerarası çalışmanın gerekliliği olarak).

Yaş Grubu: Genç Yetişkinler ve Yetişkinler (Yaklaşık 18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışma, sosyal medya kullanıcıları olan farklı kültürler hedef almıştır. Çalışmanın detayları, Deniz ve Tutgun-Ünal (2019) makalesinde yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket yöntemi kullanılarak, katılımcıların farklılıklara yönelik tutumlarını belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kabul Düzeyi, Kültürlerarası İletişim, Sosyal Uyum, Psikometri, Dijital Ortam, Levent Deniz.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Levent Deniz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: ORCID bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: ldeniz@marmara.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi (Tahmini Bağlılık).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir (2019). Ölçeğin ticari olmayan akademik

araştırmalarda kullanı?m? genellikle kaynak gösterme ?artıyla serbesttir. Kullanı?m izni ve detaylı bilgi için sorumlu yazar **Levent Deniz** ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Yılı?: 2019

Ücret: Ölçe?in akademik amaçlı? kullanı?m? için herhangi bir ücret talep edildi?ine dair bir bilgi bulunmamaktadır.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: farkliliklari-kabul-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Deniz, L. ve Tutgun-Ünal, A. (2019). Sosyal medya ça??ında kuşaklar?n sosyal medya kullanı?m? ve de?erlerine yönelik bir dizi ölçek geli?tirme çal??ması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmalar? Dergisi*, 11(18), 1025-1057. doi: 10.26466/opus.557240.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişim sa?lanabilir: dergipark.org.tr

Farklılıklar? Kabul Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı? ve hiçbir ?ekilde de?iştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak metinde doğrudan listelenmemiştir. Maddelerin tamamı, yukarıda belirtilen Deniz ve Tutgun-Ünal (2019) referanslı? akademik makalenin ekler veya metin bölümlerinde yer almaktadır. Araştırmacılar, ölçe?in maddelerine ulaşmak için ilgili makaleye başvurmalıdır.